

INFORMACIJA O UČEŠĆU CRNE GORE NA MEĐUNARODNOJ HORTIKULTURNOJ IZLOŽBI EXPO 2023 U KAHRAMANMARAŠU, TURSKA

ZNAČAJ UČEŠĆA CRNE GORE NA EXPO 2023 U KAHRAMANMARAŠU

Međunarodna hortikulturna izložba EXPO 2023 u Kahramanmarašu predstavlja interdisciplinarnu hortikularnu izložbu koja ima za cilj **rješavanje problema nastalih brzim urbanizacijom**. EKSPLO 2023 Kahramanmaras prezentuje najbolje prakse u oblasti poljoprivrednih tehnika, organske poljoprivrede, biotehnologije, održivosti i odgovora na probleme životne sredine. Izložba će biti otvorena na datum 100 godina od postojanja Republike Turske u Onikisubat okrugu Kahramanmarasa, a biće održana između 12. avgusta i 31. novembra 2023. godine.

Glavna tema EXPO 2023 je **“Nature-Friendly City and Sensitivity”**, a podteme su: Obrazovanje djece zasnovano na prirodi; Biofilni dizajn urbane transformacije; Urbana hortikultura i lokalna hrana; Zeleniji, zdraviji, srećniji i Mudrost jednostavnosti.

Sve veća potrošnja prirodnih resursa, uz rastuću populaciju, smanjenja prirodnog područja i antropogeni i proizvodno orijentisan razvoj, ugrožavaju budućnost naše planete. U ovoj perspektivi, riječ „osjetljivost“ naglašava neophodnost ljudske pažnje prema prirodi i prirodnom životu, dok izraz „Grad prijatelj prirode“ ukazuje na novi oblik koji globalna urbanizacija treba da poprими. Tema ima za cilj da okupi zemlje i organizacije da sarađuju u izgradnji „novog urbanog koncepta“ nakon što je cijeli svijet bio svjedok oštih posledica univerzalne pandemije“.

Ukupna površina EXPO 2023 iznosi cca 800.000,00 m² i uključuje najveće vještačko jezero u Turskoj i evropi od 69.000,00m².

Crnoj Gori je dodijeljena parcela od cca 715,00 m² na kojoj će biti izgrađen paviljon i vrt u okviru kojeg će biti promovisana Crna Gora. Na međunarodnoj platformi za rješavanje globalnih pitanja životne sredine, potrebno je prikazati puni potencijal na nacionalnom i međunarodnom nivou. Cilj zadatka je prezentacija svoje zemlje kroz njene posebnosti i značajne individualnosti s aspekta jedne ili više gore navedenih podtema.

Na osnovu inicijative koju su pokrenuli ambasadori dvije države, gospodin Periša Kastratović i gospodin Erdogan Kok obavljeno je nekoliko sastanaka sa predstavnicima UCG – Arhitektonski fakultet, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Privredne komore, Nacionalne turističke organizacije i predstavnici JP Nacionalnih parkova na kojima se razgovaralo o načinu uključivanja Crne Gore u predstojeće aktivnosti i učešća na izložbi.

Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je dostavljena depeša Ambasade Crne Gore u Republici Turskoj o razgovoru ambasadora Periše Kastratovića sa ambasadorom Erdoganom Kokom sa predlogom memoranduma o razumijevanju koji bi trebalo da bude potpisan sa organizatorom.

Arhitektonski fakultet je u okviru predmeta Parterna arhitektura kojim rukovodi prof.dr Svetlana Perović, studenti slušaju na završnoj petoj godini studija organizovao izradu idejnog rješenja paviljona i vrta na dodijeljenoj parceli. Nakon prezentacije studentskih radova u prostorijama fakulteta napravljen je uži izbor koji je prezentovan na online sastanku organizatorima Izložbe. Nakon obavljenih konsultacija sa njihovim stručnim timom dobijen je odgovor o izabranom

rješenju koje će predstavljati Crnu Goru na izložbi. Kako bi troškovi učešća bili što povoljniji za državu Crnu Goru, organizatori su ponudili da finansiraju izradu paviljona i vrta na osnovu dostavljenog rješenja.

Opis tematskog okvira, kao i obrazloženje koncepta izložbe, može se preuzeti sa linka:

<https://expo2023.org/en/>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Expo_2023_Kahramanmara%C5%9F

<https://www.youtube.com/watch?v=UedWn0zwyDU&feature=youtu.be>

SREDSTVA ZA REALIZACIJU IZLOŽBE

Za učešće na međunarodnoj hortikulturnoj izložbi EXPO 2023 u Kahramanmarašu u Turskoj, kao i realizaciju izložbe, potrebna su sredstva u iznosu od 40.000,00€.

Iznos od 20.000,00€ će biti obezbijeđen iz budžeta Direktorata za ekologiju - pozicija 18 003 002 002 – Upravljanje i unaprijedjenje zaštićenih područja , 01 – Opšti prihodi budžeta, 414-9 – Ostale usluge, na kojoj je, u zahtjevu za budžetskim sredstvima za 2023. godinu koje je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma uputilo Ministarstvu finansija, predviđeno 450.000,00€ za promociju zaštite i očuvanja prirode, prirodnih resursa u obalnom području, međunaradnju saradnju i podizanje svijesti javnosti iz oblasti ekologije i prirode.

Ostatak iznosa od 20.000,00€ će biti obezbijeđen iz budžeta Direktorata glavnog državnog arhitekta i razvoja arhitekture - pozicija 18004001002 – Razvoj arhitekture, 01 – Opšti prihodi budžeta, 414-9 – Ostale usluge, na kojoj je, u zahtjevu za budžetskim sredstvima za 2023. godinu koje je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma uputilo Ministarstvu finansija, predviđeno 250.000,00€ (od čega 50.000,00€ za radionice, konferencije, smještaj, okrugle stolove i sl.)

Ugovor o učešću na međunarodnoj hortikulturnoj izložbi B kategorije EXPO 2023 Kahramanmaraş

Između

- Predstavnik Crne Gore, xxx u daljem tekstu „Učesnik“, s jedne strane, i EXPO 2023 Kahramanmaraş, u daljem tekstu „Organizator“, kojeg predstavljaju predsjedavajući EXPO-a i predjednik opštine Onikišubat sa druge strane.

Sporazumjeli su se sljedeće:

Član 1. PREDMET UGOVORA

Predmet ovog Ugovora je utvrđivanje uslova pod kojima će Crna Gora učestvovati na Međunarodnoj hortikulturnoj izložbi EXPO 2023 Kahramanmaraş (u daljem tekstu „EXPO 2023 Kahramanmaraş“, ili „Izložba“)

Član 2. OSNOV UGOVORA

Pravni osnovi koji čine sastavni dio ovog Ugovora su navedene u nastavku:

2.1. Direktive Međunarodne asocijacije hortikulturnih proizvođača (u daljem tekstu „AIPH“).

Član 3. TRAJANJE I RASKID UGOVORA

3.1. Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane obje strane na dan konačnog potpisivanja.

3.2. Ugovor prestaje sa punim vraćanjem dodijeljenog prostora Organizatoru, koje mora biti izvršeno najkasnije do **30. decembra 2023.** godine.

3.3. Tokom trajanja ovog Ugovora, strane će međusobno poštovati prava i obaveze.

Član 4. UČEŠĆE NA EXPO 2023 KAHRAMANMARAS

4.1. Organizator stavlja na raspolaganje Učesniku, koji ovim prihvata, prostor određen u Aneksu 1 (u slučaju bašte na otvorenom) i sastavljen na sljedeći način:

E6 Parcela, 714.550 m² dvorišta i izložbenog prostora, bez naknade.

4.2. Organizator će staviti na raspolaganje prostor Učesniku najkasnije do **30. jul 2023**

4.3. Učesnik je saglasan da predstavi izložbu u skladu sa temama izložbe

4.4. Nakon zatvaranja EXPO 2023 Kahramanmaraş, Učesnik koji želi da formalno pokloni sve instalacije, drveće, cvijeće i druge proizvode u bašti Organizatoru će to učiniti. Ukoliko bašta ne bude poklonjena, izložbeni prostor se mora vratiti Organizatoru u istom stanju u kojem je primljen.

4.7. Organizator će obavijestiti Učesnika o zakonima i propisima Turske koji se na njega primjenjuju na osnovu njegovog učešća na EXPO 2023 Kahramanmaraş.

4.8. Na zahtjev Organizatora, Učesnik će Organizatoru dostaviti sve korisne informacije i dokumentaciju, a posebno u vezi sa:

4.8.1. Broj i kvalifikacije zaposlenih koji će biti angažovani na pripremi i realizaciji izložbe Učesnika;

4.8.2. Roba i zalihe u vezi sa izložbom učesnika, uključujući uvoznu robu i zalihe.

4.9. Navedena razmjena informacija predstavlja međusobnu pomoć koja teži da olakša uspjeh izložbe i predstavke izložbi učesnika.

Član 5. ODGOVORNOSTI I OBAVEZE UČESNIKA

5.1. Učesnik je isključivo odgovoran za izbor i postavljanje izlagača u svoje nacionalne sekcije, kao i za izbor svih lica koja obavljaju djelatnost u okviru te sekcije.

5.2. Učesnik se obavezuje da će njegovo osoblje, s jedne strane, i gore navedene osobe, kao i njihovi službenici i agenti, s druge strane, poštovati ovaj Ugovor, kao i propise EXPO 2023 Kahramanmaraş i uputstva koja Organizator može dati u granicama svojih ovlaštenja.

5.3. Organizator se obavezuje da će o svom trošku izvršiti instalaciju paviljona i vrta prema izabranom i dostavljenom Idejnom rješenju.

5.4. Organizator se obavezuje da neće komunicirati sa licima navedenim u prethodnom stavu osim preko Učesnika.

5.5. Učesnik se obavezuje:

5.5.1. da drži svoj vrt otvorenim za posjetioce u danima i satima kada je otvoren EXPO 2023 Kahramanmaraş; Učesnik se obavezuje da obezbijedi dvije osobe (izlagače) koje će biti prisutne u periodu od dvije nedelje nakon otvaranja Izložbe. U slučaju da Učesnik nema dovoljno osoblja, Organizator će obezbijediti osoblje za držanje vrta i izložbenog prostora otvorenim.

5.5.2. da će omogućiti Organizatoru da instalira, održava i popravlja, u prostorijama koje su Učesniku na raspolaganju, svu opremu ili pribor koji smatra neophodnim za pravilno funkcionisanje izložbe, bez ikakvih troškova za Učesnika i bez ometanja eksponata Učesnika.

Član 6. KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI UČESNIKA

- 6.1. Učesnik može prodavati javnosti suvenire, fotografije, knjige, marke, zvučne i slikovne snimke.
- 6.2. Svi proizvodi i artikli koje Učesnik proda podliježu turskim poreskim i carinskim propisima.
- 6.5. Učesnik može prodavati izloženu robu i materijale koji se koriste za postavljanje prezentacija, kao i druge artikle koji se koriste u okviru njegove sekcije nakon zatvaranja EXPO 2023 Kahramanmaraş.

Član 7. BENEFICIJE DATE UČESNICIMA

- 7.1. Svaki učesnik EXPO 2023 Kahramanmaraş ima pravo na sljedeće:
 - 7.1.1. Njegovo ime će se pojaviti na web stranici EXPO 2023 Kahramanmaraş sa vezom/linkom za sopstvenu internetsku stranicu;
 - 7.1.2. Korišćenje logotipa EXPO 2023 Kahramanmaraş na sopstvenoj internetskoj stranici s vezom za internetsku stranicu EXPO 2023 Kahramanmaraş;
 - 7.1.3. Pozivnice za 5 (pet) osoba za zvaničnu ceremoniju otvaranja;
- 7.2. U skladu sa postojećim pravilima i propisima, Organizator će osigurati da nema prepreka za ulazak i boravak osoblja Učesnika.
- 7.3. Organizator će za dva člana učesnika odobriti sljedeće pogodnosti:
 - 7.3.1. Pomoć oko smještaja;
 - 7.3.2. Zdravstveno osiguranje
 - 7.3.3. Olakšavanje dobijanja vize i boravišne dozvole
 - 7.4.4. 2 Povratna karta Crna Gora - Kahramanmaraş
- 7.4. Organizator će Učesniku dostaviti spisak firmi za transport, manipulaciju i pakovanje, dobavljača proizvoda i artikala i izvođača svih vrsta, koje je odobrio Organizator i koje su se obavezale da će sa Učesnicima poslovati pod fer uslovima. Učesnik ni na koji način nije u obavezi da koristi gore navedene firme.

Član 8. RASKID UGOVORA I IZMJENE I DOPUNE

- 8.1. Sve izmjene i/ili dopune ovog Ugovora važe samo ako su potvrđene u pisanoj formi.

Član 9. DJELIMIČNA NIŠTAVOST

9.1. Učesnik nema pravo prenositi bilo kakva prava, opcije ili obaveze po osnovu ovog Ugovora na treća lica bez izričitog odobrenja Organizatora. slučaju da su po međusobnom dogovoru Strana određene odredbe ovog Ugovora potpuno ili djelimično nevažeće ili nesprovodive, ostale odredbe ovog Ugovora ostaju nepromijenjene.

Član 10. PRENOS UGOVORA

10.1. Učesnik nema pravo da prenosi bilo kakva prava, opcije ili obaveze po osnovu ovog Ugovora na treća lica bez izričitog odobrenja Organizatora.

Član 11. RJEŠAVANJE SPOROVA

11.1. U slučaju spora između Učesnika i Organizatora, Strane su saglasne da će tražiti sporazumno rešenje dijalogom i dobrom voljom.

Član 12. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Ugovor stupa na snagu čim ga potpišu dvije Strane, a obaveze koje su mu priložene potpišu predsjedavajući EXPO 2023 Kahramanmaraş i generalni komesar učesnika. Ako Ugovor bude potpisan na različite datume, onda će se smatrati da je ovaj Ugovor izvršiv od kasnijeg dana datuma potpisivanja.

(Strana potpisa)

Predstavnik Crne Gore

Datum : _____

Potpis: _____

Ime i prezime velikim slovima :

Predsjedavajući EXPO 2023 Kahramanmaraş

Datum : _____

Potpis: _____

Ime i prezime velikim slovima : HANEFI MAHÇIÇEK